

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
๑.แผนกฯ ๑.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงาน:
กรณีศึกษาบรรษัทภิบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อาภรณ์ ค้วงทอง

15 0.5. 2548

196538

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

สาขาวิชาบัญชี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2548

ISBN 974-502-463-5

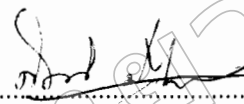
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

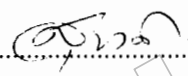
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ศิลปäch ปวิณพงษ์พัฒน์)

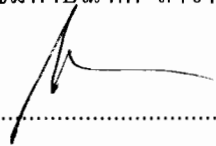
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. ศิลปäch ปวิณพงษ์พัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุชาติ เหล่าปรีดา)

.....กรรมการ
(ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จีรล นกรรจ์แดง)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก คร.ศิริปัทม์ ปวีณพงษ์พัฒน์ อาจารย์
ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ตลอดจนคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ
แนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดี
เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา พี่สาว ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคน รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอื้อนนาม
ในที่นี้ ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ซึ่งมีส่วนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้
ด้วยดี

อาภรณ์ ค้วงทอง

46921236: สาขาวิชา: บัญชี; บข.ม. (บัญชี)

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส/ บรรษัทภิบาล/ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อาภรณ์ ค้วงทอง: การศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงาน: กรณีศึกษาบรรษัทภิบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (RELATIONS OF DISCLOSURE AND TRANSPARENCY WITH PERFORMANCE: EVIDENCE FROM CORPORATE GOVERNANCE IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND) อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์, บข.ด., 81 หน้า, ปี พ.ศ. 2548. ISBN 974-502-463-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสตามหลักบรรษัทภิบาล กับผลการดำเนินงาน ได้แก่ อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อทำให้ทราบประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับสูงจะส่งผลที่ดีต่อผลการดำเนินงานของบรรษัทภิบาลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ข้อมูลในการตัดสินใจทางธุรกิจ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแลกิจการที่ดีต่าง ๆ ส่งเสริมให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลมากยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจาก 3 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มวัสดุก่อสร้างและสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มทรัพยากร ศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และงบการเงินประจำปีระหว่างปี พ.ศ.2544 – 2546 จำนวน 88 บริษัท โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายและการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 ประชากรแบบจับคู่

ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสมีความสัมพันธ์ทางเดียวกันกับตัววัดผลการดำเนินงานทั้ง 3 อัตราส่วนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และยังพบอีกว่ากลุ่มของบริษัทจดทะเบียนฯ ที่มีการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับสูงจะมีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม มากกว่า กลุ่มของบริษัทจดทะเบียนฯ ที่มีการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับต่ำ ผลการทดสอบเพิ่มเติมพบว่าระดับของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสมีความสัมพันธ์ทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานในปีถัดไปอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในปีนั้นอาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานในปีนั้น หรือเนื่องจากผลการดำเนินงานในปีถัดไปอาจขึ้นกับตัวแปรอื่นที่ยังมิได้นำมาศึกษา

46921236 : MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC. (ACCOUNTING)

KEYWORDS: DISCLOSURE AND TRANSPARENCY/ CORPORATE GOVERNANCE/ THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ARPORN DUANGTONG: RELATIONS OF DISCLOSURE AND TRANSPARENCY WITH PERFORMANCE: EVIDENCE FROM CORPORATE GOVERNANCE IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND. ADVISOR: SINCHAI PAVEENPONGPAT, Ph.D., 81 P. 2005. ISBN 974-502-463-5

The objective of this research is to study the relations of degree of disclosure and transparency, according to the Corporate Governance Principle, with the operating performance, consisted of Return on Total Revenue, Return on Equity, and Return on Total Assets, of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The benefits are known high degree of disclosure and transparency is the cause of good performance of the corporate governance in The Stock Exchange of Thailand and investor, other related person to use data for making decision in business. Furthermore the corporate governance organizations to encourage the company disclosure in high degree. Data is collected from the Annual Registration Statements (Form 56-1) and Annual Financial Statements in 3 industries; Agro & Food Industry, Industrials and Resources, from 2001 – 2003, 88 companies. The simple regression techniques and the paired-sample t test are applied.

The results indicate that the degree of disclosure and transparency is positively, statistically associated with all 3 performance measures at significant level 0.05. Furthermore, companies with high degree of disclosure and transparency get higher Return on Total Assets than that of companies with low degree of disclosure. The additional testing result present that degree of disclosure and transparency are also positively related with next year performance measures. However, the insignificant association may be cause of disclosure and transparency of the year is effected to the performance in its year or the omitted variables related with next year performance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี.....	10
ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory).....	18
แนวคิดในการนำเสนอข้อมูลต่อผู้ใช้งบการเงิน.....	20
บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	45
การทดสอบสมมติฐาน	46
การทดสอบเพิ่มเติม.....	49
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 อภิปรายและสรุปผล	51
อภิปรายและสรุปผลการวิจัย.....	51
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	58
ภาคผนวก ก แบบประเมินการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส.....	59
ภาคผนวก ข ข้อมูลของบริษัท.....	63
ภาคผนวก ค ตารางการวิเคราะห์ค่าสถิติ.....	79
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	33
2 แสดงระดับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอุตสาหกรรม	43
3 แสดงระดับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 อุตสาหกรรม	44
4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงาน	46
5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ROA ของบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับสูงกับบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในระดับต่ำ	48
6 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยของความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสกับผลการดำเนินงานในปีถัดไปของบริษัท	49
7 ผลสรุปการทดสอบสมมติฐาน	50
8 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารปี พ.ศ. 2544 ...	64
9 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารปี พ.ศ. 2545 ...	66
10 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารปี พ.ศ. 2546 ...	68
11 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2544	70
12 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2545	72
13 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มวัตถุดิบและสินค้าอุตสาหกรรมปี พ.ศ. 2546	74
14 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มทรัพยากรปี พ.ศ. 2544	76
15 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มทรัพยากรปี พ.ศ. 2545	77
16 ข้อมูลของบริษัทในกลุ่มทรัพยากรปี พ.ศ. 2546	78
17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานของตัวแปรตาม	80
18 ผลการวิเคราะห์ค่า Dubin – Watson และค่า Maximum of Cook’s Distance ของตัวแปรตาม	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University